

Voorjaarsnota 2024

Inhoudelijke en financiële voortgangsinformatie

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Inhoudelijke voortgang programma's	5
Programma Mens & Voorzieningen	6
Programma Wonen & Verkeer	11
Programma Werk & Economie	23
Programma Bestuur & Dienstverlening	27
Financiële bijstellingen programma's	31
Programma Mens & Voorzieningen	32
Programma Wonen & Verkeer	35
Programma Werk & Economie	36
Programma Bestuur & Dienstverlening (inclusief financiering)	37
Recapitulatie Financiële bijstellingen Voorjaarsnota 2024	40
Mutatie Reserves Voorjaarsnota 2024	41
Investeringskredieten Voorjaarsnota 2024	41
Bijlage: Raadsplanner	

Inleiding

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2024, ook wel de eerste bestuursrapportage 2024 genoemd. Teneinde de raad te informeren over de voortgang van de realisatie van de begroting 2024 worden in het kader van de beleidscyclus aan de raad een voorjaars- en najaarsnota voorgelegd. Deze nota's beogen de raad op een vrij snelle manier inzicht te geven in de stand van zaken ten aanzien van de speerpunten van het lopende jaar alsmede de noodzaak tot bijsturing.

Qua aanpak zijn alleen de speerpunten waarbij sprake is van relevante actuele ontwikkelingen of majeure afwijkingen ten opzichte van de programmabegroting 2024 in deze Voorjaarsnota opgenomen.

In deze bestuursrapportage zullen echter niet alleen verklaringen voor majeure afwijkingen op het terrein van de kwaliteit, planning e.d. worden gegeven. Ook zullen, daar waar nodig, voorstellen tot bijsturing aan de raad worden voorgelegd. Dus de Voorjaarsnota legt niet alleen verantwoording af aan de raad (controlerende rol raad), maar geeft ook mogelijkheden tot bijsturing (stellen van nieuwe kaders (kaderstellende rol raad)).

De opbouw van de voorjaarsnota ziet als volgt uit:

- Inhoudelijke voortgang programma's
- Financiële bijstellingen programma's
- Mutaties in de Reserves
- Nieuwe Investeringskredieten

Bijlage: Raadsplanner

Inhoudelijke voortgang programma's

Programma Mens & Voorzieningen

Als gemeente willen we meerwaarde bieden voor onze inwoners in de zin van kwaliteit van leven. In de huidige tijd en in deze complexe samenleving is de behoefte aan sociale binding groot. De transitievisie Vaals verbind(t) geeft een aantal uitgangspunten en ontwikkelpaden die de gewenste ontwikkelingen in het sociaal domein ondersteunen. Eén van de belangrijke uitgangspunten hierbij is dat de gemeente niet voor de inwoners bedenkt wat zij nodig hebben, maar dat in samenspraak met haar inwoners onderzoekt. Als gemeente zoeken we deze verbinding met de leefwereld van onze inwoners om van daaruit passende interventies te plegen.

Meerjarige ambitie

Het meerjarig beleid wordt met name afgeleid uit het coalitieakkoord 2022 – 2026 en kent de volgende ambities:

- Stimuleren van zelfstandigheid en participatie door in verbinding te zijn met onze inwoners en partners.
- Nadrukkelijk inzetten op preventie. Investeren aan de voorkant, aansluiten bij de leefwereld van onze inwoners om het verschil te kunnen maken.
- Inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen.
- Kansrijke start; wegnemen van gezondheids- en onderwijsachterstanden.
- Integraal (samen)werken, ook over de domeinen heen.

Daarbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Inwoners van Vaals zijn verantwoordelijk voor hun eigen leven.
- Wanneer dit (even) niet gaat, biedt de gemeente een vangnet.
- Het vangnet bestaat zoveel mogelijk uit preventieve, voorliggende voorzieningen die passen bij de leefwereld van de inwoner.
- Wanneer het niet anders kan, wordt een individuele maatwerkvoorziening geïndiceerd.

Speerpunten jaarplan 2024

De ambities krijgen in 2024 onder meer invulling door te werken aan de volgende speerpunten:

Wijkgerichte aanpak / Aan de Noot

Omschrijving:

Het betreffende gebied omvat de woningen Aan de Noot en de hoogbouwflats Ceres, Moretti en de Lange Akker en de bijbehorende/omliggende openbare ruimte. De woningen zijn alle in eigendom van Krijtland Wonen. De gemeente is natuurlijk eigenaar van het openbaar gebied. Zijdelings wordt ook het Bloemendalpark als onderdeel van dit project gezien.

Beleidskader:

Prestatie-afspraken Krijtland Wonen en gemeente: gezamenlijk opgave m.b.t. het verbeteren van de leefkwaliteit van het gebied.

Regiodeal Zuid-Limburg: gemeenten en maatschappelijke partners werken in Zuid Limburg samen aan het versterken van de 'brede welvaart', omdat delen van de regio te maken hebben met grote sociaaleconomische en gezondheids-achterstanden. Het project Aan de Noot/Hoogbouwflats maakt onderdeel uit van deze deal. Gemeente Vaals, Krijtland Wonen en Zorginstelling Envida gaan samen werken aan het verkleinen dan wel wegwerken van deze achterstanden.

Doel:

Het project behelst een langjarige transitie van het gebied naar een kansrijke, veerkrachtige, sociale, groene en gezonde wijk, waarin bewoners zelf én samen met elkaar welzijn en veiligheid creëren en ervaren, het gezondheidsperspectief is versterkt en waar de zorg dichtbij is. De 3 strategisch samenwerkende partners

werken momenteel aan een Transitievisie/-plan, dat in 2024 gereed zal zijn en waarbij de daarin op te nemen ambities als uitgangspunt zullen gelden voor de periode 2024-2035.

Cijfers:

500 woningen in het gebied (eigendom van Krijtland Wonen, gebouwd tussen 1965 en 1974)

doorstroom in woningen is relatief hoog, huurprijzen zijn laag

ruim 1.000 bewoners, verscheidenheid aan nationaliteiten en culturen, 42% is ouder dan 60 jaar

onderlinge sociale binding als ook binding met rest van Vaals is laag

meer dan gemiddelde achterstanden op het gebied van de arbeidsmarkt, taal en onderwijs, gezondheid

bovengemiddelde sociale problematiek, verslaving- en overige veiligheidsproblematiek

zorgvraag/-behoefte is groot (ook qua inkomensondersteuning), alle zorggroepen zijn bovengemiddeld aanwezig

toenemende instroom van kwetsbare mensen, vooral vanuit Duitsland en Parkstad

Via Regiodeal is een rijksbijdrage van € 1 miljoen toegezegd, waarbij de 3 samenwerkende partners minimaal een evenzo groot bedrag aan cofinanciering moeten inleggen, geldend voor de periode 2024-2027. De middelen vanuit de Regiodeal zijn met name bedoeld voor:

- opstellen van een integrale toekomstvisie en uitvoeringsprogramma € 100.000
- versterken van ontmoeting tussen en activeren van bewoners € 100.000
- faciliteren van sport- en bewegingsactiviteiten € 300.000
- realiseren van het concept 10-minutenzorg € 150.000
- inzetten van sociaal wijkbeheer € 150.000
- opzetten/bemensen van een projectorganisatie vanuit de samenwerking in verbinding met de bewoners € 180.000
- onvoorzien € 20.000

Geschatte bijdragen per partner: Gemeente Vaals € 0,75 miljoen, Krijtland Wonen € 2,5 miljoen en Envida € 1,2 miljoen, dus een totale investering (inclusief Regiodeal) in dit gebied ca. € 5,5 miljoen.

De gemeentelijke investeringen zijn voor het grootste deel gedekt in onze begroting en meerjarenramingen. Het betreft inzet van 'reguliere budgetten', zoals diverse projecten in het Sociaal Domein (Ontwikkeling basisvaardigheden, Bevorderen Gezondheid) en Infrastructuur (o.a. verharding paden Bloemendalpark). Niet gedekte kosten, zoals bijvoorbeeld externe expertise/ondersteuning, wordt weliswaar door de gemeente betaald, maar gedekt uit de Regiodeal. De uitgaven beginnen te lopen vanaf 2024.

Gemeentelijke uitgaven 2024 tot nu toe: € 24.000; dit betreft vooral externe inhuur en een drietal dialoogsessies Aan de Noot.

Voortgang:

De 3 samenwerkende partners (gemeente, Krijtland Wonen en Envida Zorggroep) zijn begin 2024 gestart met het samenstellen van een zogenaamd Ambitiedocument (voorwaarde vanuit de Regiodeal). In dit document moet de toekomstvisie voor het betreffende gebied op hoofdlijnen worden beschreven. Dit zal rond de zomer gereed zijn. Aan de ene kant vormt dit deels de leidraad voor een verdere ontwikkeling, maar aan de andere kant willen we vooral ook samen met de bewoners werken aan de wijk 'van morgen'. Niet op voorhand al alles bedenken, maar vooral ook gebruik maken van de ideeën en initiatieven vanuit de bewoners zelf. Dit hoeft zich overigens niet meteen te 'bijten'. De wensen en ideeën van bewoners zijn recent opgehaald middels een Bewoners-enquête. Tevens wordt in de zomermaanden het project 'Dromen vangen' uitgevoerd. Daarbij kunnen bewoners, belangstellenden, partners etc. voor de camera op een informele manier hun droom over deze wijk uiten. Samen met het ambitiedocument en de uitkomsten van de bewoners-enquête vormt dit de basis voor een nog verder uit te werken Uitvoeringsplan/-programma, dat vanaf de 2^e helft van 2024 concreet zal worden opgepakt. In de tussentijd staan we echter ook niet stil en zijn reeds enkele initiatieven samen met en door buurtbewoners opgepakt, zoals het aanpassen/onderhouden van openbaar groen, het verzamelen en afvoeren van afval/puin etc. De actieve betrokkenheid vanuit de buurtbewoners groeit. Dat

merken we ook aan het bezoek dat frequenter en in toenemende mate wordt gebracht aan het buurt-inlooppunt (in 1 van de flatgebouwen).

Onderwijs en Jeugd

Omschrijving:

De beleidsvelden “Onderwijs” en “Jeugd” vertonen een nauwe inhoudelijke samenhang waarbij deze beleidsvelden elkaar versterken. Vanuit de visie aansluiten bij de leefwereld, wordt dan ook één tekst opgesteld, die toeziet op zowel de jeugdwet als de onderwijstaken. Vanuit dit speerpunt wordt sterk ingezet op kansrijk opgroeien, onderwijsachterstandenbeleid en jeugdbeleid. Daarbij sluiten we zoveel mogelijk aan op de leefwereld van de inwoner.

Beleidskader:

Beleidskader jeugd 2024

Cijfers (jeugd):

De afgelopen periode is reeds meerdere malen gerapporteerd en geanticipeerd op een stijging in de lasten van jeugdzorg. We constateren dat de 2023 ingezette stijging t.a.v. de zware en geëscaleerde jeugdzorg doorloopt in 2024. Het aantal jeugdigen in deze vormen van zorg zijn in absoluut aantal beperkt (7 jeugdigen op peildatum 01-05-2024) maar zorgen desondanks voor een fors negatief financieel effect.

Voortgang:

Ten aanzien van de posten onderwijs en jeugd zijn ten opzichte van een aantal zaken vorderingen gemaakt.

Beleidskader jeugd

In april 2024 is het beleidskader jeugd vastgesteld en daarmee is ook het uitvoeringsplan sociaal domein 2024-2025 vastgesteld. De uitvoering van het uitvoeringsplan 2024-2025 is in volle gang.

Onderwijsachterstanden

Medio mei wordt het aandachtspunt brugfunctionaris-schoolmaatschappelijk werk in samenwerking met de scholen verder opgepakt. Eventuele ondersteuning van de gemeente wordt betaald uit de budgetten volgend uit het amendement ‘Zoek de Noden op’.

Hervormingsagenda jeugd

In de hervormingsagenda jeugd wordt onder andere ook ingezet op versterking van de lokale toegang. In vergelijking met andere gemeenten hebben we daarin al grote stappen gezet, maar zien we ook ruimte voor een integralere aanpak waar we de komende periode verder op zullen inzetten.

Jeugdbeleid

Hier zoeken we naar de balans tussen normaliseren en afschalen c.q. het versterken van de voorliggende voorzieningen enerzijds, en het voeren van regie op zwaardere jeugdhulp anderzijds. De trend is dat het aantal jeugdigen in jeugdhulp afneemt, maar dat er wel sprake is van een verzwaring van de problematiek waardoor de gemiddelde kosten per kind in jeugdhulp als ook de totale kosten nu een stijging laten zien. Binnen het uitvoeringsteam worden zoveel beheersmaatregelen getroffen om grip te houden op de ontwikkeling binnen de casussen zware jeugdhulp.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Omschrijving:

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) bevat afspraken over het bereiken van een gezonde generatie in 2040. GALA biedt gemeenten, samen met organisaties in het sociaal domein en in de zorg, de mogelijkheid om een breed, domeinoverstijgend en samenhangend beleid te ontwikkelen zodat er een gerichte regionale en lokale aanpak komt voor gezondheid, preventie en de totstandkoming van een sociale basis. Zo dragen alle partners bij aan de beweging naar de 'voorkant', waarin een gezonde samenleving centraal staat. De doelen en de onderwerpen in het GALA zijn niet nieuw, de **integrale aanpak** is dat wel. Wij streven ernaar een gemeente te zijn waar iedereen zich thuis voelt, volwaardig mee kan doen en **gelijke kansen** krijgt. Waar we omzien naar elkaar, we wederkerigheid in de wijken stimuleren en ondersteunen en samen werken aan collectief eigenaarschap. Waar inwoners in kwetsbare posities zelf **regie kunnen voeren over hun leven** en kunnen omgaan met uitdagingen.

Beleidskader:

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Voortgang:

Een deel van de acties rondom GALA loopt ook door het uitvoeringsplan sociaal domein 2024-2025 heen. Daarbij wordt zoveel mogelijk gestreefd naar een integrale aanpak met andere beleidsterreinen. Middels een raadsinformatiebrief is informatie verstrekt over de totstandkoming van de regioplannen GALA. Er wordt ook volop ingezet op valpreventie binnen de gemeente. Inmiddels is een netwerk van partners (fysiotherapeuten, huisartsen, gemeente) opgezet waarmee stappen worden gemaakt rondom valpreventie.

Bibliotheek

Omschrijving:

De gemeente Vaals werkt op dit moment samen met de gemeenten Valkenburg en Eijsden-Margraten om zich voor te bereiden op de zorgplicht vanaf 1 januari 2026. De komende jaren worden extra landelijke middelen ingezet voor de **openbare bibliotheken**, zodat elke gemeente een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening heeft. Dat houdt concreet in dat gaten in het fysieke bibliotheeknetwerk worden gedicht en dat de online bibliotheek wordt uitgebreid.

Cijfers:

-

Voortgang:

Zoals met de gemeenteraad op 23 april gecommuniceerd heeft Stichting Heuvelland Bibliotheken (SHB) voor 2024 een exploitatierisico geconstateerd. Hiervoor zijn we in gesprek gegaan met het bestuur van SHB. Er resteert een exploitatietekort van ruim € 20.000 dat SHB niet uit reserves dekt, waardoor we dit bedrag in de voorjaarsnota bijramen.

Inburgering

Omschrijving:

De afgelopen jaren is steeds duidelijker geworden dat er in Nederland sprake is van een opstopping in de asielketen. De plekken beschikbaar in de asielzoekerscentra zijn niet toereikend voor de instroom en de doorstroom naar permanente huisvesting in de gemeenten wordt steeds moeilijker. De asielopgave is onderverdeeld in de opvang van asielzoekers, het huisvesten van statushouders, en tijdelijk ook de opvang van Oekraïense ontheemden.

Beleidskader:

Wet inburgering en Spreidingswet.

Cijfers:

De achterstallige taakstelling statushouders over 2023 is weggewerkt. De taakstelling over de eerste helft 2024 bedraagt 11 personen. De taakstelling over de tweede helft 2024 bedraagt 10 personen.

Voortgang:

Ten aanzien van de diverse doelgroepen zijn de volgende ontwikkelingen te melden:

- Statushouders: Locatie Vaalserhof biedt vanaf mei onderdak aan ongeveer 20 statushouders. Daarmee is de achterstallige taakstelling over 2023 weg gewerkt.
- Oekraïners: De nodige stappen in die heroriëntatie om de noodopvanglocaties voor Oekraïners te centraliseren in hotel Drielanden zijn per 1 januari 2024 gezet. Bedoeling is om de noodopvang uitsluitend te gebruiken voor vluchtelingen die daadwerkelijk geen andere (financiële) mogelijkheid hebben, waarbij we streven naar een tijdelijkheid van 3 – 6 maanden.

Programma Wonen & Verkeer

De portefeuille “Ruimte” omvat een diversiteit aan beleidsterreinen in het fysieke domein. Het gaat zowel om lokaal beleid, met autonome bevoegdheden voor de gemeente, maar ook over de uitvoering van diverse wettelijke taken. De integraliteit van het beleid krijgt steeds meer vorm, mede op basis van een nieuw wettelijk kader door de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024.

Met het programma Wonen & Verkeer streven we 4 maatschappelijke effecten na.

Het eerste maatschappelijk effect is **brede duurzaamheid**. Binnen Vaals streven we naar een zo goed mogelijk leefklimaat voor iedereen en zetten wij vol in op de energietransitie. We werken aan vier grote duurzaamheidsthema's, te weten energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie en biodiversiteit. We blijven inzetten op bewustwording en kennisdelen.

Het tweede maatschappelijk effect dat we nastreven is het realiseren van een **aantrekkelijk woon- en leefklimaat**. Aan de woonwensen en de woningbehoefte van al onze inwoners (starters, doorstromers en senioren) willen wij zoveel mogelijk binnen onze gemeentegrenzen tegemoetkomen. We vinden het van belang om de kernwaarden en de identiteit van onze gemeente daarbij in stand te houden. We zoeken naar de juiste balans tussen het bieden van een passend woonperspectief voor onze inwoners, het voorzien in de woonbehoefte van elders en het behoud van de ruimtelijke kwaliteiten van de gemeente.

Een sterke lokale economie en een gezond ondernemersklimaat zijn van belang voor onze inwoners en dragen bij aan de vitaliteit van de gemeente. Hier willen wij ons voor inzetten door te ondersteunen en te faciliteren. Doel is dat het prettig wonen en werken is voor iedereen in Vaals. De druk op het Heuvelland vanuit diverse belangen (wonen, werken, recreëren, agrarisch gebruik, versterking natuurwaarden, energie transitie) maakt dat een goede afweging nodig is tussen economische en natuurbelangen.

Een ander maatschappelijk effect dat we nastreven is het centraal stellen van het **‘Ja, mits’-principe als basis voor ruimtelijke ontwikkelingen en het faciliteren van particulier initiatief**. Dit betekent niet primair kijken naar wat in het initiatief niet mogelijk is, maar zoeken naar kansen die op een verantwoorde wijze wel mogelijk zijn. We werken gebiedsgericht samen aan ruimtelijke vragen en opgaven. We kennen de gebieden, de netwerken daar en de behoeften van onze inwoners. Meer participatie en samenwerking leidt tot democratische legitimering, draagvlak en uiteindelijk een prettige en fijne woonomgeving voor de inwoners van Vaals. Dit doel wordt mede ondersteund door de invoering van de Omgevingswet en de omgevingsdialoog.

Het vierde maatschappelijk effect is dat we de komst van de Omgevingswet willen gebruiken om de **ruimtelijke kwaliteit te behouden en te versterken**. Bij vraagstukken rondom de ontwikkeling van het gebied streven we naar een beter evenwicht tussen economie en de (milieu)druk op mens en omgeving. Daarbij kijken we naar wat ontwikkelingen bijdragen aan het realiseren van doelstellingen ten aanzien van het behoud en versterken van ruimtelijke kwaliteit op de thema's duurzaamheid, klimaat en leefbaarheid.

Meerjarige ambitie

Voor de komende periode staan de volgende trends en ontwikkelingen centraal:

1. De taken en ontwikkelingen die verband houden met het klimaatakkoord, zoals de Regionale Energiestrategie (hierna: RES), het verduurzamen van panden, het opstellen van een Warmtevisie en een daarbij behorende uitvoeringsagenda, klimaatadaptatie, circulaire economie en de veranderingen in het fysiek domein die hiermee samenhangen.
2. Het creëren van vitale leefbare kernen met een woningvoorraad waarbij voldoende woningen beschikbaar zijn voor elke doelgroep.
3. De druk op het Heuvelland door nieuwe functies, wetgeving en de transitie van de landbouw.
4. De (beleids)kaders met betrekking tot de ruimtelijke kwaliteit moeten ervoor zorgen dat geen sprake is van ad-hoc-aanpassingen, maar van een ontwikkeling die ook op de lange termijn bijdraagt aan Vaals als aantrekkelijke woon- en leefomgeving.
5. Het wettelijke kader zal veranderen door de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Deze wetwijziging heeft effect, maar versterkt ook de speerpunten van de dienstverlening in het bijzonder op het terrein van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Leefomgeving

Een belangrijk strategisch instrument om invloed uit te kunnen oefenen op het verbeteren van de leefomgeving is het in 2023 ingestelde **Ontwikkelfonds**. Dit fonds heeft tot doel om met financiële ondersteuning van de gemeente impulsen te kunnen geven aan ontwikkelingen welke de sociaal-maatschappelijke situatie in een bepaalde buurt of wijk kunnen verbeteren. Een betere leefomgeving niet alleen op fysiek vlak (meer groen, schoon, meer structuur) maar zeker ook op sociaal vlak (meer betrokkenheid bij elkaar, minder overlast, meer perspectief voor persoonlijke ontwikkeling). Jaarlijks wordt ten laste van de exploitatie/algemene middelen een bedrag van € 250.000 toegevoegd aan het fonds. Bedoeling is tevens dat dit fonds als ‘hefboom’ werkt; de gemeentelijke middelen in het fonds worden aangevuld door andere partners, zoals bijvoorbeeld Krijtland Wonen, en/of met subsidies van andere overheden, zoals Provincie of Rijk.

Middelen uit het fonds worden ingezet op het moment dat zich (strategische) kansen voordoen, bijvoorbeeld omdat er een beweging ontstaat in een wijk, waarbij kan worden aangesloten, of omdat een woning te koop komt, welke een cruciale rol kan vervullen in een verbeterslag. Om kleinschalige stappen te kunnen zetten, te

faciliteren, beschikt het college over een werkbudget van € 50.000 per jaar (afgesplitst van dit fonds). De grotere investeringen worden telkens ter besluitvorming aan de raad voorgelegd (het fonds is een reserve).

Bij het samenstellen van deze begroting zijn er een 2-tal concrete ontwikkelingen, waar we met middelen uit dit fonds op willen inspelen. Het eerste betreft de ontwikkeling van de buurt Aan de Noot/hoogbouwflats. Zie voor nadere toelichting programma Mens & Voorzieningen. Het tweede betreft het zogenaamde 'Plan Huisman', dat in onderstaand speerpunt, "Stadsrevisie", wordt uitgelicht.

Speerpunten jaarplan 2024

De ambities krijgen in 2024 onder meer invulling door te werken aan de volgende speerpunten:

Buitengebied

Omschrijving:

Vaals beschikt over een omvangrijk en prachtig buitengebied. Het landschap vormt het basiskapitaal voor een gezond leef- en verblijfsklimaat en bepaalt de belevingswaarde voor onze inwoner en bezoeker. De landschappelijke kwaliteiten van ons buitengebied, die gekenmerkt worden door kleinschaligheid, diversiteit en het cultuurhistorisch erfgoed vormen de unieke waarden van ons buitengebied. Het landschap en de natuur staan steeds meer onder druk. Het is zaak dat we de kwaliteiten van ons landschap ook naar de toekomst toe goed borgen. Dit vraagt om een adequate aanpak rondom beheer en ontwikkeling van landschappelijke en natuurlijke waarden in het buitengebied waarin ruimte blijft voor toerisme, recreatie en de agrarische sector. Bij ruimtelijke opgaven gaan we gebiedsgericht te werk, waarbij de inzet van landschapsarchitecten, cultuurhistorische en ecologische kennis essentieel is. Naast landschapselementen zijn ook de historische gebouwen en objecten van unieke waarde voor ons buitengebied en onze kernen. Sommige panden en objecten zijn landelijk gezien zo interessant, dat dit ondertussen rijksmonumenten zijn geworden. Andere zijn juist in een groter geheel interessant en hebben met elkaar de status van beschermd stads- of dorpsgezicht gekregen.

Beleidskader:

Ons landschap is uniek, karakteristiek en heeft een grote aantrekkingskracht. De in het gebied voorkomende landschapselementen dragen in hoge mate bij aan de bovenstaande kwaliteiten. Het kwalitatief hoogstaande landschap met daarin ook de historische bebouwing vormt één van de fundamenten onder de noodzakelijke transitie, samen met de unieke grensligging en de aanwezigheid van hoogwaardige kennisinstituten in de directe nabijheid, zoals neergelegd in de Strategische Visie.

Cijfers:

-

Voortgang:

De aanpak landschapselementen hebben we, verder vorm gegeven door te werken volgens de navolgende principes:

- De bescherming van alle bestaande en nieuwe landschapselementen kan alleen met een goede registratie en beleid.
- Bestaande landschapselementen die in verval verkeren worden met voorrang opgepakt als onderdeel van de handhaving.
- Te verkennen of de aanpak landschapselementen ook kansen biedt om middels een burgerparticipatieproject eigenaren te adviseren en bewust te maken van een natuurvriendelijke inrichting van hun erven en deze met meer streekeigen soorten aan te planten en de raad hierover een terugkoppeling te geven in Q3 2024.
- Een analyse uit te voeren naar de oorspronkelijke verschijningsvorm van de 28 in verval geraakte landschapselementen.

Wonen

Omschrijving:

Middels een nieuwe visie op wonen willen we perspectief gaan bieden op voldoende goede woningen voor onze huidige en toekomstige inwoners. Woningen die toekomstbestendig zijn, zowel met het oog op de energietransitie (1), leefbaarheid (2) en de veranderingen in de bevolkingssamenstelling. Meer variatie (3) in verschijningsvorm en prijsklasse, bereikbaar voor jong en oud, arm en rijk. En voor mensen die zorg en ondersteuning (4) nodig hebben. Een blijvende zoektocht: de juiste balans vinden tussen voldoende woningen en behoud en verbetering van de kwaliteit van onze kernen en het landschap. Om de inzet op

bovengenoemde woonopgaven concreter te maken, wordt gewerkt aan een uitvoeringsprogramma voor de komende jaren. Het uitvoeringsprogramma geeft inzicht in de verschillende acties op de 4 thema's en de samenhang daartussen. Doel is om de woonopgave vanuit deze nieuwe visie te realiseren. Enerzijds door bestaande bouwplannen af te ronden en anderzijds bij nieuwe bouwplannen (in de planontwikkelingsfase en de initiatieffase) actief te sturen op de realisatie van starterswoningen, levensloopbestendige woningen, woningen voor bijzondere doelgroepen en midden en hoge inkomensklasse. Daarbij is een bijzondere rol weggelegd voor Krijtland Wonen voor wat betreft het bijdragen aan het realiseren van de doelen uit de woonvisie. Niet alleen voor het realiseren en aanbieden van passende huisvesting in de huursector, maar ook voor het mede-investeren in de leefbaarheid en de opgaven op het gebied van duurzaamheid. Het bieden van maatwerk en meer aandacht voor gezondheid en leefbaarheid zijn het uitgangspunt voor het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving. Daarbij is ruimte voor een proactieve houding en inbreng van burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Doorstroming

Bevordering van doorstroming op de woningmarkt staat hoog op de agenda. Er wordt gewerkt aan een QuickScan met interventie categorieën waarmee de doorstroming op gang kan worden gebracht. Iedere categorie heeft een ander doel en andere mogelijke instrumenten om dat doel te bereiken. Voorwaarde is wel dat er passend (woon)aanbod is. Zonder geschikte woningen is het namelijk niet mogelijk om door te verhuizen. Naast deze QuickScan wordt tevens onderzocht op welke wijze onze inwoners met interesse in of ideeën over dit onderwerp, een bijdrage kunnen leveren aan een oplossing voor deze problematiek. In het Coalitieprogramma is een nieuwe visie op wonen als speerpunt opgenomen. De huidige strategie met betrekking tot de ontwikkellocaties is gericht op het realiseren van een evenwichtige mix van aanbod voor diverse doelgroepen.

Beleidskader:

In 2017 heeft de gemeente Vaals een lokale woonvisie 'Een kwaliteitsimpuls voor Vaals' vastgesteld; In 2019 gevolgd door een Woonbehoefteonderzoek.

Cijfers:

-

Voortgang:

Momenteel worden voorbereidingen getroffen voor de nieuwe Agenda brede leefbaarheid. Deze Agenda is in de voorbereidende fase en behelst een programma met plannen die we met elkaar gaan uitvoeren om de lange termijn ambities van de gemeente dichterbij te brengen. Deze lange termijn ambities zijn in Q1 van dit jaar, op basis van bestaande visies door de raad, in een strategisch plan, in beeld gebracht. Vanuit het strategisch plan wordt de Agenda brede leefbaarheid verder vorm gegeven. De agenda zal voor wat betreft de volkshuisvestelijke opgave, niet alleen gaan over wonen (in stenen of nieuwbouw), maar ook over de variatie van wonen, leefbaarheid in de kernen, wonen en zorg en het verduurzamen van de huidige woonvoorraad. De agenda brede leefbaarheid vormt de onderlegger voor nieuwe prestatieafspraken met de woningstichting en het maken van afspraken met projectontwikkelaars, zorgpartijen en regiegemeenten.

Leegstand

Omschrijving:

Een bepaalde mate van leegstand vastgoed kan een negatief effect op de leefbaarheid en leefomgeving hebben. Om de aantrekkelijkheid van Vaals te waarborgen, liggen de uitdagingen niet enkel in leegstaand vastgoed in het kernwinkelgebied, maar zeker ook in het buitengebied. Dit geldt bijvoorbeeld voor de transitie in de landbouw en daaraan gekoppelde nieuwe bestemmingen voor of sloop van vrijkomende agrarische bebouwing. Juist in een regio waar het accent ligt op de bestaande bebouwing, zijn er volop kansen voor creativiteit en innovatie.

Centrumaanpak - Leegstand commerciële ruimte

Leegstand in de kern van Vaals is een probleem als door deze leegstand de aantrekkelijkheid in gebieden voor bezoekers en ondernemers afneemt. Dit zorgt weer voor meer leegstand en leidt tot waardeverlies van vastgoed. Dit maakt het minder interessant om te investeren. Een goede vulling van panden aan de centrumstraten en plein met aanvullende publieksfuncties is daarom van groot belang. De leegstandsaanpak voor deze commerciële ruimte is gericht op het vergroten van het ruimtegebruik, waar we langdurig met alle stakeholders samen aan werken. Uitgangspunt daarbij is dat we meer aandacht moeten gaan besteden aan de invulling van panden met kwalitatief goede ondernemers en het betrekken van vastgoedeigenaren.

Leegstand woonruimte

Naast het bestrijden van leegstaand commerciële ruimten, zetten we de algemene leegstandsaanpak ook in gericht op woonruimte. Vraag en aanbod op de woonmarkt staan niet meer in verhouding tot elkaar, waardoor prijzen stijgen en grote groepen uitgesloten zijn van woonruimte. Daar komt nog bij dat de taakstellingen voor statushouders en vluchtelingen uit de Oekraïne stijgen en deze groepen niet meer uitsluitend in sociale woningbouw ondergebracht kunnen worden. Dit alles samen leidt ertoe dat in elk geval de bestaande capaciteit optimaal benut dient te worden. Leegstand is strijdig met dat optimaal benutten. Reden om ook de leegstand van woningen in de hele gemeente Vaals bij de leegstandsaanpak te betrekken.

Beleidskader:

Verordening fysieke leefomgeving vastgesteld december 2023

Cijfers:

-

Voortgang:

De verordening fysieke leefomgeving is gewijzigd vastgesteld door de raad en op 25 april 2024 in werking getreden. In hoofdstuk 8 van de verordening staat voortaan een meldingsplicht opgenomen voor eigenaren van leegstaande winkel- en bedrijfspanden in het kernwinkelgebied alsmede woningen in de gehele gemeente Vaals. De eigenaren zijn, op basis van de verordening, verplicht om na zes maanden leegstand hiervan een melding te doen bij de gemeente. Na de melding volgt een leegstand-overleg, die ons inzicht dient te geven in de oorzaken van leegstand en mogelijke oplossingen daarvoor. De organisatorische implementatie van de invoering van deze meldingsplicht gebeurt in Q2 en Q3 van dit jaar.

Daarnaast zijn we gestart met de voorbereidingen op de analyse voor de centrumaanpak. Deze is gericht op het vergroten van het ruimtegebruik: het verbeteren van vastgoed, het aantrekken van ondernemers en het transformeren van panden. Om samen met ondernemers en vastgoedeigenaren koers te kunnen bepalen over een centrumaanpak is het noodzakelijk om eerst de stand van zaken en de verwachting voor de toekomst op basis van feiten en cijfers helder te hebben. Waar liggen de kansen, wat is realistisch en wat zijn de trends.

Energie- en warmtebeleid

Omschrijving:

De discussie omtrent Energie strategie in regionaal perspectief verloopt moeizaam, mede door volstrekt tegenovergestelde beleidsdoelen voor wat betreft energie en landschap. Onlangs is, op aandringen van de provincie, een integrale landschapsstudie Zuid-Limburg verschenen. Bedoeling was dat deze studie een integrale benadering van beide grootheden zou beschrijven waardoor keuzes gemaakt zouden kunnen worden. Maar ook deze studie heeft niet voor een doorbraak gezorgd. Naast de beleidsimpasse werkt ook de netcongestie niet mee aan een voortvarende aanpak. Tot slot is het energiebeleid verknoopt geraakt met de discussie over stikstofbeleid en de voorgenomen uitkoop van boeren. Allemaal kwesties die op een ander bestuurlijk niveau dan lokaal spelen. Mede

hierom zetten wij stevig in op dat wat we lokaal wel kunnen doen: inzetten op besparingsprogramma's, isolatieprogramma's en voorlichting aan huurders en eigenaren over kleinschalige opwekmogelijkheden. Financiering van deze brede waaier aan activiteiten vindt plaats via diverse SPUK-regelingen voor de periode 2024 t/m 2026. Het Ministerie BZK heeft aangekondigd dat deze middelen waarschijnlijk een meer structureel karakter gaan krijgen na 2026. Uiteraard kan de kabinets- en coalitievorming op landelijk niveau nog leiden tot een perspectiefwisseling.

Beleidskader:

Nationale wetgeving
Raadsbesluit 2018/2019 RES
Raadsbesluit 2021 RES 1.0

Doel:

In de Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 heeft de gemeenteraad besloten om de ambitie te leggen bij het gebruik van zon op daken in de bebouwde omgeving. Zonneweides en windenergie zijn weliswaar technisch onderzocht in het kader van de RES 1.0, maar niet in de ambities opgenomen.

Cijfers:

Energiearmoede bestrijding: doel 700 huishoudens benaderen programma "Energieklus"; inmiddels zijn 540 deelnemers ingepland.

Nationaal Isolatieprogramma - Lokale Aanpak Isoleren (NIP/LIA): doel 159 slecht geïsoleerde koopwoningen te verduurzamen

Voortgang:

Voor 2024 zetten we in op het onderzoeken van mogelijkheden energieopwekking op (grote) gemeentelijke daken (zonnepanelen in combinatie met opslag en/of slim gebruik). Bedoeling hierbij is dat de opgewekte energie in de gemeentelijke gebouwen zelf verbruikt wordt en zo min mogelijk opgewekte energie aan het energienetwerk terug-geleverd wordt. Door de congestie op het energienetwerk, -mede veroorzaakt door de terugleveringen van energie-, krijgen grootverbruikers (meestal bedrijven) geen aansluiting op het energienetwerk, maar komen op een wachtlijst te staan.

Daarnaast onderzoeken we als pilot de mogelijkheden voor het plaatsen van zonnepanelen op monumentale gebouwen, ons gemeentegebouw valt onder de regelgeving van monumenten.

Verder richten we ons in 2024 op het stimuleren van het plaatsen van zonnepanelen voor "kleine" aansluitingen. Dit betreft de doelgroep "particulieren", die (nog steeds) kunnen profiteren van de salderingsregeling.

Naar aanleiding van de Transitievisie Warmte is het warmte uitvoeringsprogramma opgezet. In het Wijkuitvoeringsprogramma (WUP) is aangegeven welke stappen de komende 3 à 4 jaar gezet dienen te worden om tot 2030 de gestelde reductie van 20% aardgasverbruik te kunnen halen.

Zo zijn we in 2023 gestart met de doelgroepen aanpak, die zich onder andere gericht heeft op inwoners met (energie-)armoede, waarbij via rijkssubsidies besparingspakketten en adviezen verstrekt worden. Die aanpak is gericht op met name kleinere aanpassingen doorgevoerd voor besparing van gas en elektriciteit en wordt tot mid-2024 voortgezet.

Momenteel loopt de aanbestedingen voor de Lokale Aanpak Isolatie. Hiermee zetten we een eigen, lokaal isolatieprogramma op voor 159 slecht geïsoleerde koopwoningen van eigenaren die moeite hebben hun woning te verduurzamen.

Klimaat

Omschrijving:

Het thema klimaat is niet meer weg te denken uit de politiek-bestuurlijke en maatschappelijke werkelijkheid. Los van de vraag naar oorzaken, snelheid en toekomstige omvang, constateren we allen een verandering; een verandering die van grote invloed zal zijn op met name onze bebouwde omgeving en dus op onze inwoners. Dit is reden om een strategie te ontwikkelen hoe daarmee om te gaan. Aangezien het klimaat nog maar beperkt te beheersen is/lijkt, is de strategie gebaseerd op meebewegen met de effecten en het voorkomen van calamiteiten. In de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie is vastgelegd dat Nederland klimaatbestendig en waterrobuust ingericht moet worden, uiterlijk per 2050.

Bij **wateroverlast** denken we in eerste instantie aan water op straat en waterschade in woningen als gevolg van (lokale) hevige buien. Maar in ons glooiend heuvellandschap heeft een hevige lokale bui ook het effect dat het hemelwater snel en massaal afstroomt naar lageregelegen gebied waarbij het hoger gelegen gebied vatbaar is voor **droogte**. Van problematische droogte is sprake bij een olopend neerslagtekort tijdens het

groeiseizoen (1 april – 30 september). De schade aan natuur en gewassen is evident, maar ook moet gedacht worden aan een verhoogd risico op natuurbrand, zakkingsgevoeligheid vanwege een te lage grondwaterstand en voor de gezondheid schadelijk botulisme en algengroei in oppervlaktewater. Dan is er nog **hitte**. Het aantal tropische dagen (30 graden en meer) en tropische nachten (20 graden en meer) treden steeds vaker op. Elk jaar boeken we nieuwe “records” voor wat betreft tropische dagen en nachten, maar ook voor wat betreft hoogst gemeten temperatuur. 40 graden is geen uitzondering meer. In de bebouwd omgeving wordt hitte vastgehouden, waardoor het nauwelijks afkoelt. Dit kan leiden tot hittestress met aangetoonde gezondheidsproblemen voor ouderen en kwetsbare groepen, maar ook tot sociaal-maatschappelijke problemen als geluidsoverlast en toegenomen irritatie/agressie. Naarmate de blootstelling langer duurt, nemen de effecten toe.

Beleidskader:

Nationale wetgeving

Nationale klimaatadaptatiestrategie (NAS)

Doel:

Op basis van de landelijke wet- en regelgeving en vastgestelde beleidsdocumenten (o.a. RES 1.0, Transitievisie Warmte, Deltaplan Vaals) heeft de Gemeenteraad inhoudelijke, financiële en procesmatige kaders vastgesteld. Een en ander is gebruikt als onderlegger van o.a. de beheersplannen openbare ruimte en het meerjariginvesteringsplan.

Doel is om de vele opgaven met elkaar te verbinden en daardoor zo efficiënt en effectief mogelijk te werken aan het bestrijden van wateroverlast en het tegengaan van hittestress.

Cijfers:

Evaluatie volgt einde jaar

Voortgang:

Met het onderwerp “wateroverlast” zijn we continue bezig in samenwerking met Waterschap Limburg. Voor 2024 staat de “verkenning Oud-Lemiers” op de planning. Deze verkenning zal voor het hele stroomgebied tot aan het Vijlenbosch-complex doorgevoerd worden.

Droogte, hoofdzakelijk spelend in het buitengebied, vraagt om allerlei maatregelen die infiltratie doen toenemen. De gemeente is in deze zeer afhankelijk van de beheerder van dit buitengebied.

In het Masterplan Openbare Ruimte (MOR), die voor de zomer in de raad behandeld zal worden, zijn diverse maatregelen opgenomen voor de bestrijding van hittestress (bijvoorbeeld inrichten van koelteplekken).

Masterplan

Omschrijving:

Het Masterplan is een instrument om integraal naar (noodzakelijke) ingrepen in de openbare ruimte te kijken en die te koppelen aan andere opgaven, zoals klimaatadaptatie, energietransitie en voorkoming van wateroverlast. Daartoe zijn alle relevante data voor wat betreft de onderhoudssituatie van wegen, riool en groen verzameld en samengebracht in een tweetal kaarten, die de kern van het Masterplan vormen. Via deze dynamische kaarten kan als het ware in één oogopslag gezien worden waar koppelkansen en integratiewinst te behalen valt. Het Masterplan wordt jaarlijks aangepast (vandaar het dynamische karakter), mede op basis van actuele inspectiegegevens, en vormt de basis voor het groot onderhoud kapitaalgoederen en het meerjareninvesteringsplan (i.c. de reconstructies).

Voor 2024 borduren we voort op de inspectiegegevens 2022, maar in 2024 gaan we een inhaalslag dataverzameling en - analyse uitvoeren die leidt tot actuele beheer- en onderhoudsplannen die vanaf 2025 in de begroting financieel vertaald zullen worden.

Op basis van de besluitvorming eind 2023 zal in de loop van 2024 een meerjareninvesteringsplan inzake complete reconstructies (wegen, riool, groen) vanuit integraal perspectief voor de jaren 2025 t/m 2028 ter besluitvorming voorgelegd worden. De voorbereidingen voor de uitvoering zullen in 2024 gestart worden. De gemeenteraad heeft de kaders voor het Masterplan in juli 2023 vastgesteld. Daaruit blijkt een bepalende rol voor het riool, waarbij afkoppelen, zijnde het scheiden van schoon en vuil water, uitgangspunt is. Deze bepalende rol vloeit mede voort uit de eisen die de Kaderrichtlijn Water stelt. In het licht hiervan zal in 2024 een studie plaats vinden naar de meest effectieve en efficiënte afkoppelstrategie. De uitkomsten zullen gebruikt worden als basis voor het meerjareninvesteringsplan en de prioriteiten in het budget voor groot onderhoud.

Beleidskader:

De nagestreefde kwaliteitsniveaus van de openbare ruimte in de kernen zijn vastgesteld in het Integraal Beheersplan Openbare Ruimte (IBOR)

Cijfers:

-

Voortgang:

In het Meerjarig Beheer- en onderhoudsprogramma Openbare Ruimte worden de nagestreefde kwaliteitsniveaus vertaald in activiteiten, prioritering en financiering voor wat betreft wegenareaal, riolering en openbaar groen in de kernen van de gemeente Vaals.

Het Meerjarig Beheer- en onderhoudsprogramma Openbare Ruimte is in Q2 van dit jaar aan de raad ter besluitvorming aangeboden.

Besluitvorming over de investeringen volgt in het kader van een raadsbesluit over het meerjareninvesteringsplan. Dit investeringsplan en afkoppelstrategie is momenteel in voorbereiding en wordt in het najaar 2024 aan de Raad gepresenteerd.

Het streven is om ook het Masterplan, welke door de raad is aangehouden, dit jaar (2024) opnieuw ter besluitvorming aan te bieden aan de Raad.

Von Clermontpark/Beemderlaan

Omschrijving:

Het betreft het gebied dat ook wel te duiden is als herstructurering voormalige omgeving MUVA-fabriek. Het behelst een tweetal concrete locaties: enerzijds de langgerekte strook grond achter de vijver, vanaf de Beemderlaan tot aan de WoZoCo, groot ca. 6.500 m², anderzijds het terrein met het voormalige Vanhouten-gebouw. Laudy Vastgoedontwikkeling zal de strook in het Von Clermontpark gaan ontwikkelen.

Beleidskader:

Gemeente- begrotingen (incl. begroting 2023).

Doel:

De ontwikkelingsrichting bij dit project sluit aan bij de uitkomsten van de Woonvisie 2017 en Woonbehoefte-onderzoek 2019, waarbij ingezet wordt op een mix van woningen voor diverse doelgroepen. Specifiek wensen we met deze ontwikkeling het aanbod aan woningen voor starters, gezinnen en senioren te vergroten. De prijsklasse van de diverse woningen is gericht op het midden- segment (deels koop deels huur).

Cijfers:

27 gestapelde appartementen, 16 grondgebonden stadswoningen en 6 vrije (bouw-)kavels (totaal 49)

Oorspronkelijke planning was 44 appartementen, respectievelijk 8 stadswoningen en 12 patiowoningen (totaal 64)

Verkoopprijzen van de 16 stadswoningen variëren tussen € 374.000 en € 409.000

Verkoopprijzen van de 22 appartementen variëren tussen € 389.000 en € 619.000 (penthouse)

Verkoopprijzen van de 6 bouwkvavels variëren tussen € 155.000 en € 195.000

Terrein Von Clermontpark is in 2023 verkocht voor € 2 miljoen, verwachte betaling 2^e helft 2024, na onherroepelijk worden vergunning

Verwacht tekort op deze ontwikkeling: € 208.000

Voortgang:

In maart 2024 is de verkoop van de 16 stadswoningen en 27 appartementen gestart. Deze loopt voortvarend. Er is (gelukkig) veel interesse vanuit onze eigen inwoners. Daarnaast ook vanuit de regio, zowel het Heuvelland als uit Aken. Qua afmetingen en volume passen deze 43 wooneenheden binnen het vigerende bestemmingplan Selzerbeek (plancapaciteit 45). Naar verwachting wordt voor de zomervakantie afgegeven en, indien er geen bezwaren volgen, zou na de zomer gestart kunnen worden met bouwrijp maken en woningbouw. Een extra uitdaging bij het bouwrijp maken betreft het onder het terrein liggende stamriool. Hier zullen slimme oplossingen bedacht moeten worden om dit riool niet te raken tijdens het funderen. Daarnaast moet rekening gehouden worden met verontreiniging (weliswaar onder controle) vanaf een diepte van 1,50 meter in de bodem, hetgeen betekent dat het appartementengebouw 'iets getild' zal worden.

Ook de verkoop van de 6 bouwkvavels is inmiddels opgestart en verloopt goed. Aangezien de locatie van de kavels alsmede de aantallen niet passen binnen het genoemde bestemmingsplan zal hiertoe een procedure Omgevingsplan worden gevolgd. Deze zou, indien een en ander voortvarend verloopt, in het voorjaar van 2025 tot vergunningen moeten leiden, waarna ook hier gestart kan worden.

M.b.t. het terrein Beemderlaan (Vanhouten-gebouw) werkt het naastgelegen bedrijf Lidl momenteel aan een plan voor uitbreiding van het winkelloppervlak. Samen met de gemeente zal daarbij gekeken worden naar het uitbreiden van de parkeervoorzieningen, alsmede het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit (o.a. meer groen).

Vijlen Zuid-Oost fase 3

Omschrijving:

In het uitbreidingsplan Vijlen Zuid Oost zijn in het verleden 2 fases van woningbouw gerealiseerd. Er ligt nog een stuk gemeentegrond en tevens nog grond in eigendom van VOC Vastgoedontwikkelingscentrum. Beide eigenaren werken samen aan een toekomstige ontwikkeling van woningbouw (fase 3).

Beleidskader:

Gemeente- begrotingen (incl. begroting 2023).

Doel:

De ontwikkelingsrichting bij dit project sluit aan bij de uitkomsten van de Woonvisie 2017 en Woonbehoefte-onderzoek 2019, waarbij ingezet wordt op een mix van woningen voor diverse doelgroepen. Specifiek wensen we met deze ontwikkeling het aanbod aan woningen voor starters, gezinnen en senioren te vergroten. De prijsklassen van de diverse woningen zijn gericht op het midden- segment en het midden-hoog segment (alle grondgebonden en koop).

Cijfers:

7 grote ('niveau-') gezinswoningen (woonkamer/keuken op 1^e etage), 4 patio-woningen voor senioren, 6 starterswoningen (2x3), 2 tweekappers en 3 vrije bouwkvavels (totaal 22)

Oorspronkelijke planning was 8 gezinswoningen, 4 patio-woningen, 6 starters, 2 tweekappers en 3 bouwkvavels (totaal 23)

Verkoopprijzen variëren van € 359.000 (patio's) tot € 549.000 (grote niveau-woningen)

Gezamenlijke Grondexploitatie met VOC, verwachte opbrengst op deze ontwikkeling: € 400.000. Deze voorspelling is echter nog zeer voorbarig, omdat nog niet alle kosten (zoals bijvoorbeeld de extra kosten vanwege noodzakelijke funderingen) bekend zijn

Voortgang:

Begin dit jaar zijn de benodigde omgevingsvergunningen afgegeven en onherroepelijk geworden. De afstemming met de aannemer over de bouwkosten loopt echter vertraging op. Dat komt door het gegeven dat (onverwacht) extra maatregelen nodig zijn om de juiste funderingen aan te brengen, gezien de structuur van de bodem. Verwachting is dat hier op korte termijn een knoop over doorgehakt kan worden en dan direct na de zomer gestart kan worden met de verkoop van de 19 project-woningen. Tot nu blijkt een grote behoefte aan koopwoningen uit de lokale omgeving (met name uit de kern Vijlen). Indien de vereiste minimale aantallen woningen zijn verkocht, kan de bouwphase starten (verwachting eind 2024).

De verkoop van de bouwkvavels loopt reeds vanaf medio 2023. Hoewel er belangstelling is, heeft dit nog niet tot verkoop geleid. Mogelijke kopers zijn wel bezig met het uitwerken van bouwtekeningen en afstemming daarover met onze ambtenaren en de stadsbouwmeester.

Pastoerswei - Lindenstraat

Omschrijving:

Het terrein van de voormalige basisschool St. Aloysius en bijbehorende gymzaal in de Lindenstraat wordt ontwikkeld door Burgt Bouw Zuid.

Beleidskader:

Gemeente- begrotingen (incl. begroting 2023).

Doel:

De ontwikkelingsrichting bij dit project sluit aan bij de uitkomsten van de Woonvisie 2017 en Woonbehoefte-onderzoek 2019, waarbij ingezet wordt op een mix van woningen voor diverse doelgroepen. Specifiek wensen we met deze ontwikkeling grondgebonden levensloopbestendige seniorenwoningen aan te bieden in middensegment. Bijkomend doel is om de doorstroming op de lokale woningmarkt (vrijkomende woningen creëren voor andere doelgroepen) te bevorderen.

Cijfers:

18 levensloopbestendige seniorenwoningen

Verkooprijzen woningen vanaf € 400.000

Terrein Pastoerwei is in 2020 verkocht voor € 700.000, betaling medio 2024

Verwachte opbrengst op deze ontwikkeling: € 493.000

Voortgang:

Dit project blijft vertraging oplopen. Dit heeft voor een belangrijk deel te maken met de ingewikkelde situatie om dit terrein, grotendeels ingeklemd tussen kerk en direct gelegen achtertuinen van omliggende woningen. Noodzakelijkerwijs moet o.a. gewerkt worden met keermuurconstructies, moeten tuinen van omwonenden worden aangepast en nieuwe beplanting in overleg met de omwonenden worden aangebracht. Die afstemming verloopt redelijk stroef, ondanks goede afspraken aan de voorkant. Enkele bomen zijn inmiddels (conform goedgekeurd plan) gekapt. Intussen verloopt de verkoop voortvarend, na een redelijk aarzelend begin. Medio dit jaar is/zal gestart worden met de werkzaamheden.

Voormalig Esso-tankstation

Omschrijving:

De gemeente heeft in 2017 het object voormalig Esso-tankstation inclusief omliggend terrein en bedrijfsgebouwen aan de Maastrichterlaan/Jos Francotteweg gekocht. De locatie zal door woningstichting Vanhier Wonen uit Voerendaal worden ontwikkeld tot woningbouwlocatie.

Tevens wordt in deze ontwikkeling betrokken het resterende deel van het voormalig klooster, pand Maastrichterlaan 83.

Beleidskader:

Gemeente- begrotingen (incl. begroting 2023).

Doel:

Bedoeling van de aankoop in 2017 was om enerzijds een onveilige en kwalitatief slechte locatie te saneren naar een woningbouwlocatie, passend bij de vraag uit de gemeenschap. De ontwikkelingsrichting bij dit

project sluit aan bij de uitkomsten van de Woonvisie 2017 en Woonbehoefte-onderzoek 2019, waarbij ingezet wordt op het aanbod van sociale huurwoningen aan de bovenkant van het sociale segment.

Cijfers:

34 sociale huurappartementen in 2 appartementenblokken

Oorspronkelijke planning ging uit van 37 woningen in 3 blokken

Terrein is in 2021 verkocht voor € 600.000, verwachte betaling in 2024

De gemeente zorgt voor sloop en sanering, ontvangt daartoe een Provinciaal subsidie van

€ 267.500 (maximaal)

Verwacht tekort op deze ontwikkeling: € 581.000, waarvan reeds € 500.000 afgedekt via voorziening

Koopprijs pand Maastrichterlaan 83 is € 150.000

Voortgang:

Ook in dit project spelen de forse prijsstijgingen in de bouwsector al geruime tijd parten. Omdat de ontwikkeling binnen de sociale woningbouwcomponent plaatsvindt, is het voor Vanhier Wonen een hele klus om het financieel nog te kunnen draaien. Inmiddels is wel reeds een goedkeuring van het bevoegd gezag (Provincie) verleend op het saneringsplan. De vergunningprocedure is ook nagenoeg afgerond, zodanig dat na de zomer gestart kan worden met de bouwwerkzaamheden. Tevens wordt er een plan uitgewerkt voor de aanleg van de nieuwe (eenrichtings-)weg als toerit tot het parkeerterrein (achterkant terrein, via de Jos Francotteweg). Conform afspraak neemt de gemeente dit voor haar rekening. Het naastgelegen pand Maastrichterlaan 83 dient nog te worden verkocht. Op wens van de raad onderzoeken we momenteel wat de consequenties (o.a. meerlasten) zijn indien als voorwaarde wordt gesteld om dit pand (vooral de voorgevel) zoveel mogelijk te behouden bij herontwikkeling (afgezet tegen volledig slopen).

Grenslandhal

Omschrijving:

De Grenslandhal betreft de oude gemeentelijke sporthal, welke in de voormalige Vaalser Textiel Fabriek is gevestigd, gelegen op verdieping boven woonappartementen. Met de realisatie van de nieuwe sporthal Cittafit is besloten dit object te verkopen voor andere ontwikkelingen (woningbouw of maatschappelijk).

Beleidskader:

Gemeente- begrotingen (incl. begroting 2023).

Doel:

De ontwikkelingsrichting bij dit project sluit aan bij de uitkomsten van de Woonvisie 2017 en Woonbehoefte-onderzoek 2019, waarbij ingezet wordt op het aanbod van betaalbare appartementen voor jongeren/starters in het lage/middensegment (koop/huur).

Cijfers:

24 appartementen voor jongeren/starters

Verkoopprijs voor de appartementen is nog niet bekend

Grenslanthal medio 2024 verkocht voor € 225.000, betaling in 2025

Voortgang:

De gemeente is sinds 2021 in onderhandeling met ontwikkelaar Holland Steen BV. Deze partij, ook eigenaar van de voormalige sportschool ALC in hetzelfde gebouw, wenst in dit object, samen met de ontwikkeling van de Grenslanthal in totaal 24 appartementen te realiseren (4 in de voormalige sportschool, 20 in de voormalige sporthal). De gemeente heeft een aantal voorwaarden gesteld om tot daadwerkelijke verkoop aan Holland Steen over te gaan. Eén van deze voorwaarden betrof het kunnen voorzien in de met de ontwikkeling benodigde parkeerplaatsen. De gemeenteraad heeft daartoe besloten het openbaar parkeerterrein aan de Selzerbeeklaan overeenkomstig in te zetten. Een andere voorwaarde betrof een integrale ontwikkeling, oftewel een bouwplan voor de Grenslanthal dat afgestemd is op het bouwplan, dat voor de ontwikkeling van het leegstaande Jardon- gebouw wordt ingediend. Dat laatste laat echter nog enige tijd op zich wachten, waardoor het plan rondom de Grenslanthal niet langer integraal kan worden bekeken. Eind 2023 zijn de voorwaarden ingevuld, waaronder een door de Stadsbouwmeester als positief beoordeeld bouwplan.

Inmiddels is de verkoop bekrachtigd in een verkoopovereenkomst. De omgevingsvergunning is eind 2023 aangevraagd. De ruimtelijke procedure loopt. Mogelijk dat reeds dit jaar gestart kan worden met de verkoop van de woningen en de uit te voeren werkzaamheden.

Programma Werk & Economie

Centraal in dit programma staat het stimuleren van de lokale en (eu)regionale economie, waarbij het toerisme en het “funshoppen”, de belangrijkste lokale pijlers zijn. Het historische centrum, de diversiteit van evenementen en activiteiten, zijn een voorbeeld van de beleving die ons structureel voor ogen staat.

De grensligging biedt veel perspectief, zowel voor het ondernemerschap als ook voor onze werkgelegenheid. Er wordt zeer actief gewerkt aan het zo optimaal mogelijk benutten van die kansen. De toestroom van de vele studenten en de huisvesting van startups biedt in dit kader zeker mogelijkheden.

In samenwerking met ketenpartners zoals Podium24, de sociale dienst Maastricht-Heuvelland en Hallo Collega, wordt actief gewerkt aan het begeleiden van mensen naar werk in Zuid-Limburg, maar zeker ook over de grens. En daar waar arbeidsmogelijkheden (tijdelijk) ontoereikend zijn wordt het accent gelegd op maatschappelijke participatie van mensen die zonder werk zitten.

Meerjarige ambitie

Het meerjarig beleid wordt met name afgeleid uit het Coalitieakkoord 2022-2026 en kent de volgende ambities:

- De toeristische recreatieve sector is in economisch opzicht belangrijk voor Vaals. De keerzijde is dat er druk ontstaat op onze woon- en leefomgeving. Voor de toekomst willen we de draai naar kwaliteitstoerisme maken ondersteund door nieuw beleid wat ruimte biedt voor nieuwe impulsen. Deze impulsen willen we mede vormgeven in nauwe samenwerking met de lokale toeristisch-recreatieve ondernemers.
- We willen meewerken aan impulsen voor een kwalitatieve opwaardering van de grote publiekstrekker Drielandenpunt, als volwaardige partner met de Provincie, buurgemeenten en de lokale ondernemers.
- Met hulp van de evenementen-adviescommissie gaan we op zoek naar spraakmakende en aansprekende evenementen om Vaals meer op de kaart te zetten en bepaalde doelgroepen, zoals bijvoorbeeld jongeren, meer te kunnen bieden.
- We gaan de gemeentelijke dienstverlening nog ‘ondernemersvriendelijker’ maken.
- In verbinding met onderwijspartijen onderzoeken we de mogelijkheden om scholing (digitaal dan wel fysiek) dichtbij te halen voor branches/vakgebieden waar inwoners (o.a. jongeren) in de nabije toekomst in de direct omgeving aan de slag zouden kunnen.
- De transitievisie Vaals verbind(t) stelt dat de zwakke sociale structuur wellicht het grootste en meest complexe probleem is dat de gemeente Vaals heeft, met daaraan gekoppeld de transitie m.b.t. armoede. Structureel werken aan kansengelijkheid voor de inwoners van de gemeente Vaals is de drijfveer van beleid en uitvoering. Daarbij hanteren we een laagdrempelige toegang, een integrale aanpak en heldere, begrijpelijke communicatie.

Speerpunten jaarplan 2024

De ambities krijgen in 2024 onder meer invulling door te werken aan de volgende speerpunten:

Commerciële plint Koningin Julianaplein

Omschrijving:

Middels het Centrumplan 2012 heeft de gemeente samen met de Woningstichting Vaals gewerkt aan een nieuw ‘hart’ van Vaals, waarbij het Koningin Julianaplein (KJP) en directe omgeving een volledige nieuwe vormgeving en inrichting hebben gekregen. De woningstichting de gebouwen, de gemeente de openbare ruimte. De plint in de nieuwbouw aan het KJP is eigendom van de Festivals BV en zou een commerciële invulling moeten krijgen.

Beleidskader:

Kern van het Centrumplan uit 2012 was het realiseren van een levendig hart in het centrum van Vaals middels het Koningin Julianaplein. De ruimtelijke uitgangspunten zijn vastgelegd in het Bestemmingsplan Kon. Julianaplein uit 2012. In 2021 heeft de gemeenteraad de kaders voor de ontwikkeling van de commerciële ruimten verruimd door wintertuinen en, onder voorwaarden, een (beperkte) speelautomatenhal toe te staan.

Doel:

Het nieuwe hart van Vaals beoogt niet alleen een kwalitatief betere woonomgeving te zijn, maar mede dankzij de commerciële invulling van de plint vooral ook een pleinfunctie te creëren, waar het gezellig

vertoeven is, mensen samenkomen, sprake is van levendigheid en daarmee ook de leefbaarheid wordt versterkt.

Cijfers:

Het eigendom van Festivaals BV omvat 7 in te vullen locaties aan het KJP:

A1 = winkel, pakket-service e.d., A2 = entertainmentbar en speelautomatenhal, B = restaurant, C1 = voorbereidingskeuken restaurant B, C2 = bier- en wijnbar, D1 = 2 restaurants en afhaal-/deliveryservice, D2 = ijssalon en restaurant

Geen directe financiële consequenties gemeente, behalve te ontvangen legesopbrengsten en structurele erfpachtvergoeding (ca. € 2.300 per jaar)

Voortgang:

Begin 2024 zijn alle aangevraagde/benodigde omgevingsvergunningen afgegeven. Daarop is geen enkele zienswijze/bezwaar ontvangen, waardoor de vergunningen inmiddels onherroepelijk zijn. Na de bouwvak zal gestart worden met de bouwwerkzaamheden (met name het realiseren van de uitbouwen van diverse restaurants). Daartoe heeft Festivaals BV gemeentelijke grond nodig (op het Koningin Julianaplein). Deze is via een erfpachtconstructie met opstalrecht aan Festivaals in gebruik gegeven tegen een jaarlijkse vergoeding (gebaseerd op een objectieve taxatie). Naast het verbouwen is het verder zaak dat de diverse exploitanten van de toekomstige horecazaken beschikken over de benodigde vergunningen (exploitatie, drank & horeca etc.). Ook deze zullen daartoe een Bibob- toetsing moeten doorlopen. Rekening houdend met de doorlooptijden daarvan alsmede de uit te voeren bouwwerkzaamheden is een (eerste) opening dit jaar niet meer te verwachten.

Armoede

Omschrijving:

Het doel van het armoedebeleid is gericht op het versterken van de (sociaal) maatschappelijke participatie van inwoners. Dit geven wij vorm door zoveel mogelijk financiële drempels weg te nemen bij inwoners met een laag inkomen.

Om armoede alleen te verknopen met financiën zou een verkeerde indruk wekken. Armoede is meer dan dat. Het kan gaan om een vorm van sociale uitsluiting doordat een inwoner niet afdoende middelen heeft om sociaal te participeren (denk aan bijdragen van een sportvereniging, een uitstapje met de bejaardenvereniging of zelfs de maandelijkse bijdrage van iemands internetabonnement). Het levert (chronisch) stress op die niet goed is voor lichaam en geest.

Beleidskader:

Beleidsnota's College

Voortgang:

Conform de begroting is de inkomensnorm verhoogd van 110% naar 120% verhoogd. Die verhoging is ook doorgevoerd voor uitvoeringsregelingen waarop inwoners een beroep kunnen doen waardoor ook die regelingen toegankelijk zijn tot een inkomensnorm van 120%. Het betreft de volgende vier regelingen minimabeleid:

- Uitvoeringsregeling tegemoetkoming in de schoolkosten
- Uitvoeringsregeling tegemoetkoming kosten peuterspeelzaal
- Uitvoeringsregeling maatschappelijke participatie
- Uitvoeringsregeling tegemoetkoming premie aanvullende zorgverzekering gemeente Vaals 2023.

In de begroting 2024 is voor de verhoging van de inkomensgrens een bedrag van € 20.000 gereserveerd.

Daarnaast worden de kledingpakketten voor jeugdigen tot 18 jaar voortgezet. Vanaf de begroting 2024-2027 zijn de kledingpakketten structureel in de begroting en de meerjarenplannen van Vaals opgenomen. Wij benaderen actief inwoners met een laag inkomen en kinderen tot aan 18 jaar voor kledingpakketten voor hun kinderen. Dit doen we in samenwerking met Stichting Stop Kinderarmoede.

Schuldhulpverlening

Omschrijving:

Doel van schuldhulpverlening is om mensen te helpen bij het beheren en terugdringen van hun schuldenlast, met als doel het bevorderen van financiële stabiliteit en algemeen welzijn. Dit doel kan op verschillende manieren worden bereikt, maar kan bestaan uit het in kaart brengen van de schulden, het opstellen van een realistisch aflossingsplan, het bieden van budgetadvies en -begeleiding, en het zoeken naar mogelijke financiële regelingen of hulpbronnen. Het uiteindelijke doel is om individuen of gezinnen in staat te stellen hun schulden op een georganiseerde en duurzame manier af te lossen, waardoor ze weer grip krijgen op hun financiële situatie en hun leven kunnen verbeteren.

Beleidskader:

Beleidsplan Integrale schuldhulpverlening 2022-2025
Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)

Cijfers:

De begroting bedraagt € 97.000, maar er is inmiddels al voor € 50.000 kosten gemaakt. Dit betekent dat de huidige werkbudgetten niet toereikend zijn.

Voortgang:

Aanleiding voor de toenemende kosten zien we in de volgende punten:

1. Het inlooppreekuur op dinsdagochtend werkt drempelverlagend voor inwoners waardoor zij zich sneller melden met financiële zaken;
2. De samenwerking tussen ketenpartners is bevorderd waardoor afstand tussen partijen is afgenomen.
3. Wettelijk is het schuldsaneringstraject ingekort van 36 maanden naar 18 maanden (Wet schuldsanering natuurlijke personen). Het traject is minder lang waardoor het aantrekkelijk wordt om van die mogelijkheid gebruik te maken.
4. Er is landelijk meer aandacht voor schuldsituaties waardoor bekend is dat financiële problemen vaker voorkomen. Mogelijk heeft dit ook invloed op de bereidheid van inwoners om zich te melden met financiële problemen.

Toerisme en economie

Omschrijving:

Het toeristisch beleid van de gemeente Vaals omvat beleid, projecten en activiteiten op het snijvlak van (vrijtijds-)economie en leefbaarheid.

Beleidskader:

Visie Vrijtijdseconomie Zuid Limburg (VTE): Bestemming Zuid Limburg 2030 (raadsbesluit mei 2020). Deze kent een aantal speerpunten, waaronder:

- landschap versterken via de vrijetijdseconomie
- kernkwaliteiten beter beleefbaar maken
- aanspreken van nieuwe doelgroepen
- in balans brengen van vraag en aanbod verblijfsaccommodaties
- intergemeentelijk samenwerken.

Doel:

Toerisme is dé kurk waar de economie en de werkgelegenheid in onze gemeente op drijft. Tegelijkertijd kent de toeristische aantrekkingskracht ook zijn keerzijde en staat soms de leefbaarheid voor onze inwoners onder druk. De vraag hoe de lusten en lasten zo veel mogelijk in balans kunnen worden gehouden, speelt in de hele regio Zuid Limburg. Daarom zijn we op lokaal en regionaal niveau op zoek naar kwaliteitstoerisme en een goede balans met de leefbaarheid.

Cijfers:

Knopen lopen Zuid-Limburg: routenetwerk van rond 1.900 km

Voortgang:

De regionale visie “Vrijtijdeconomie” heeft Vaals in samenwerking met de zestien andere gemeenten in Zuid-Limburg vastgesteld. In de visie staan leefbaarheid, kwaliteit en duurzaamheid centraal voor Zuid-Limburg.

Beleidsvorming met een uitwerking van de visie op het niveau van Vaals is in voorbereiding en zal in het najaar in de raad behandeld worden. In het beleid wordt ingezet op de balans tussen leefbaarheid en (kwaliteits-)toerisme. Het behoud van ons 5-sterren landschap en de filosofie van Cittaslow (“langzaam haasten”, streven naar een duurzame omgeving, die verbonden is met een kwalitatief hoogwaardig landschap) zijn de basis waarden waar we binnen het beleid voor Vaals op inzetten. Eind 2023 zijn eerste stappen gezet om naar het nieuwe beleid toe te werken. Tussen november 2023 en januari 2024 is een enquête gehouden en in maart zijn twee participatiebijeenkomsten gehouden. De uitkomsten van de enquête en de participatiebijeenkomsten zijn met de raad gedeeld tijdens een RIA in het eerste kwartaal. Tijdens deze RIA zijn ook de kaders voor het te ontwikkelen beleid verkend.

Als Cittaslow gemeente zetten we in op betere fiets en wandelroutes (zoals het regionale project Knopenlopen). Inmiddels zijn de definitieve routes voor alle gemeentes op kaart gezet. Voor de komende maanden is het “veldwerk” en de uitrol van het netwerk gepland. Naar verwachting wordt het nieuwe netwerk begin 2025 opgeleverd. Het nieuwe knooppunten wandelnetwerk gaat verrijzen in heel Zuid-Limburg. Dit is in de “driehoek” van Echt-Susteren, Vaals en Eijsden-Margraten en is één van de grootste, gemeenschappelijke projecten die Zuid-Limburg ooit samen aangepakt heeft. In totaal gaat het om ongeveer 1.900 kilometer aan bewegwijzerde routes. Doel is om de leukste, attractieve en veiligste wandelpaden van Zuid-Limburg uit te zoeken, waarbij ook rekening gehouden gaat worden met andere recreatiestromingen. Ook wordt er rekening gehouden met parkeervoorzieningen, horeca en bezienswaardigheden onderweg.

Programma Bestuur & Dienstverlening

‘Van buiten naar binnen denken’ past bij de ontwikkeling dat het steeds belangrijker is te weten wat burgers, bedrijven en andere belanghebbenden belangrijk vinden. En met die wetenschap ook iets te willen doen. In onze visie gaat het er voor gemeenten om dat ze de participatie van burgers en ondernemers binnen hun mogelijkheden (tijd en geld) op een gedegen manier oppakken. Een voorbeeld daarvan is niet alleen te zorgen voor goed klantcontact met de aanvrager van een vergunning (op tijd antwoorden, eventueel meedenken over alternatieven), maar daar op tijd ook andere belanghebbenden bij betrekken. Het lokale bestuur (en haar organisatie) kan zo van grote meerwaarde zijn als er gedacht en gehandeld wordt vanuit de nabijheid van mensen en de kennis van de context waarin ze leven.

Om te kunnen handelen naar de veranderende behoefte van “buiten” hebben we een organisatie nodig die hierop kan anticiperen, de bedrijfsprocessen moeten hiervoor waar nodig worden versterkt.

Meerjarige ambities

Het meerjarig beleid wordt met name afgeleid uit het coalitieakkoord 2022 – 2026 en kent de volgende ambities:

- **Behoud van zelfstandigheid:** zolang de aan inwoners geboden kwaliteit van dienstverlening aan de maat is. Die zelfstandigheid wordt mede geborgd door samenwerking met omliggende gemeenten.
- **Versterken van de organisatie:** We moeten zorgen dat onze organisatie van voldoende omvang en kwaliteit is en kan anticiperen op de veranderende behoefte uit de samenleving.
- **Kwaliteit van dienstverlening en communicatie:** onderscheidend zijn voor en met onze inwoners, waarbij we de inwoner in zijn (vaak complexe) omgeving centraal stellen. Inspelen op vragen en behoeften vanuit die context is uitgangspunt van ons handelen. Als het nodig en mogelijk is worden procedures en regels losgelaten in het belang van de inwoners.
- **Actievere burgerparticipatie:** vanuit verbinding en in aansluiting op de Transitievisie achten wij het van belang om de komende jaren werk te maken van een versterking van burgerparticipatie. De inzet van participatie is gebaseerd op het besef dat onze inwoners bij uitstek deskundig zijn op het punt van leven, wonen en werken in Vaals.
- **Veiligheid en veilige leefomgeving:** hierbij gaat het niet alleen om de feitelijke veiligheid (cijfers), maar ook om het veiligheidsgevoel, de beleving van veilige buurten. De inwoners van Vaals moeten veilig kunnen wonen, leven en werken. Bezoekers moeten veilig kunnen recreëren.

Speerpunten jaarplan 2024

De ambities krijgen in 2024 onder meer invulling door te werken aan de volgende speerpunten:
 Integraal Veiligheidsplan en Robuuste Driehoek (toelichting in kader op de volgende pagina)

Omschrijving:

De veiligheidsopgaven van de vijf Heuvelland gemeenten vertonen veel overeenkomsten, worden steeds complexer en manifesteren zich over de gemeentegrenzen heen. Tegelijkertijd is de beschikbare capaciteit voor een effectieve aanpak van deze opgaven, bij elk van deze gemeenten beperkt. Dat alles maakt een bundeling van krachten en een gezamenlijke aanpak noodzakelijk. Vanuit de robuuste driehoek Heuvelland (OM, politie, 5 burgemeesters) is aangestuurd om net zoals over de jaren 2020-2023 een gezamenlijk Integraal Veiligheidsplan (IVP) voor de Heuvelland gemeenten op te stellen. Het IVP beschrijft de gezamenlijk op te pakken prioriteiten op het gebied van veiligheid en de aanpak hiervan. De 3 prioriteiten waarop de Heuvelland gemeenten gaan intensiveren zijn jeugd & veiligheid, zorg & veiligheid en ondermijnende criminaliteit. Ter uitvoering van het IVP wordt een vierjaarlijks uitvoeringsplan opgesteld en door de colleges van burgemeester en wethouders vastgesteld. In het uitvoeringsplan (UVP) wordt de aanpak concreet uitgewerkt, op basis van de keuzes die in het IVP zijn gemaakt. Om uitvoering te geven aan het UVP is budget beschikbaar gesteld.

Om adequate ondersteuning te bieden aan de Robuuste driehoek en om regievoering op het IVP te borgen wordt in gezamenlijkheid met de Heuvelland gemeenten een beleidsadviseur Openbare Orde en Veiligheid aangesteld.

Beleidskader:

Integraal Veiligheidsplan Plan 2024 – 2027 Heuvelland vastgesteld 25 maart 2024.

Cijfers:

Structureel jaarlijks budget voor het aanstellen van een beleidsadviseur Openbare Orde en Veiligheid ter ondersteuning van de Robuuste driehoek ad € 25.000. (bijdrage per gemeente)

Structureel jaarlijks budget voor de uitvoering van het UVP ad €10.000.

Voortgang:

Het UVP wordt in juni gepresenteerd aan de robuuste driehoek en daarna ter vaststelling voorgelegd aan de colleges van burgemeester en wethouders. De gemeenteraden worden jaarlijks over het uitvoeringsplan geïnformeerd.

Regionale ondermijningstafel

Omschrijving:

Om de aanpak van ondermijnende criminaliteit te versterken hebben de vijf Heuvelland gemeenten de afgelopen twee jaar, gebruik gemaakt van door het Rijk incidenteel beschikbaar gestelde middelen. Met deze versterkingsgelden kon voor de duur van twee jaar een regisseur regionale ondermijningstafel worden aangesteld voor het opzetten van een Heuvellandbrede ondermijningstafel. Door casuïstiek aan de ondermijningstafel gezamenlijk te behandelen, kon kennis worden gebundeld en versterkt en een waterbedeffect worden voorkomen. En door in gezamenlijkheid in te zetten op thema's en fenomenen slagen we er beter in om aan de voorkant een Heuvellandbrede barrière op te werpen tegen potentiële ondermijners.

De 5 Heuvelland gemeenten en de aangesloten convenantpartners (waaronder het Openbaar Ministerie, de Belastingdienst, het UWV en de politie) zijn het erover eens dat de regionale aanpak van ondermijning, zoals deze via de regionale ondermijningstafel tot uitvoering is gekomen, van grote meerwaarde is.

Eind 2023 is de incidentele bijdrage van het Rijk gestopt. De 5 Heuvellandgemeenten achten het wenselijk om de regionale aanpak van ondermijnende criminaliteit voort te zetten middels het continueren van de beschikbaarheid van een regisseur voor de regionale ondermijningstafel. Dit is als doelstelling opgenomen in het IVP. Hiervoor is door de deelnemende gemeenten een structureel budget ter beschikking gesteld waardoor de werkzaamheden van de regisseur gecontinueerd kunnen worden.

Beleidskader:

Integraal Veiligheidsplan Heuvelland 2024-2027 vastgesteld 25 maart 2024.

Cijfers:

Structureel jaarlijks budget ad € 15.000 (per gemeente) voor continueren regisseur voor de ondermijningstafel.

Voortgang:

De regionale ondermijningstafel is voortgezet in 2024 door het continueren van de regisseur.

Aan verschillende integrale casuïstiek en thema's waaronder "Veilig buitengebied" en de aanpak vakantieparken wordt aandacht aan besteed.

Financiële bijstellingen programma's

Programma Mens & Voorzieningen

Bedragen * € 1.000		2024	2025	2026	2027
Jeugd	Incidenteel	-300			
Vervallen taakstelling Jeugd 2025 (gemeentefonds)	Incidenteel		-302		
Wmo	Incidenteel	+75			
Inburgering	Structureel	-21	-21	-21	-21
Tijdelijke opvang ontheemden Oekraïne	Incidenteel	+258			
Dekking tijdelijke opvang ontheemden Oekraïne	Incidenteel	-258			
Bibliotheek	Incidenteel	-20			
Gemeentelijke gebouwen	Incidenteel	-111			
Totaal		-377	-322	-21	-21

Toelichting:

Jeugd (Nadeel € 300.0000)

De afgelopen periode is reeds meerdere malen gerapporteerd en geanticipeerd op een stijging in de lasten van jeugdzorg. We constateren dat de 2023 ingezette stijging t.a.v. de zware en geëscaleerde jeugdzorg doorloopt in 2024. Het aantal jeugdigen in deze vormen van zorg zijn in absoluut aantal beperkt (7 jeugdigen op peildatum 01-05-2024) maar zorgen desondanks voor een fors negatief financieel effect. Dit betreft tevens een landelijke trend die ook binnen Vaals voor de nodige extra lasten en risico's zorgt de komende jaren. Vanwege het kostbare karakter van de zwaardere jeugdzorg en het feit dat deze jeugdzorgtrajecten veelal ook regelmatig hun oorsprong hebben vanuit het juridisch kader zoals bijvoorbeeld Bureau Jeugdzorg, laat deze post zich lastig prognosticeren. In enkele gevallen lopen de kosten mogelijk op tot honderdduizenden euro's per jeugdige. Uiteraard staat de juiste zorg voor deze jeugdigen voorop en dat betekent voor dit jaar een bijstelling van € 300.000 op de lasten. Ondanks deze ontwikkelingen binnen jeugdzorg kan wel positief bericht worden over het feit dat het totaal aantal jeugdigen in zorg in Vaals, mede door ons toegangsmodel, nog steeds daalt. Op de jeugdigen die via ons eigen toegangsmodel binnenkomen, kunnen we beter sturen dan de jeugdigen die via de rechter bij een gecertificeerde instelling worden ondergebracht. Ondanks dat we minder invloed hebben op de zware groep jeugdigen, wordt hier vooral gekeken naar de (beperkte) invloed die we wel kunnen uitoefenen.

Vervallen taakstelling Jeugd 2025 (gemeentefonds) nadeel € 302.000

Omdat de landelijke maatregelen en inrichting volgens de hervormingsagenda jeugd nog niet zijn gerealiseerd kunnen de gemeenten de voor 2025 opgelegde taakstelling niet realiseren. Doordat het rijk deze landelijke kaders nog niet kan realiseren wordt in 2025 incidenteel € 500 miljoen toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds. Hierdoor kan de in onze begroting opgenomen besparingstaakstelling vervallen. Door het vervallen van de opgelegde taakstelling komen de lasten 2025 weer op het niveau van de in 2025 bij onze taken behorende benodigde hogere lastenraming (nadeel € 302.000 in dit programma).

De baten die we hiervoor via het gemeentefonds ontvangen en die deze lasten volledig compenseren worden volgens de verslagleggingsregels verantwoord in het Programma Bestuur & Dienstverlening (zie het onderdeel gemeentefonds).

Wmo (voordeel € 75.000)

De tarieven van de huishoudelijke hulp maken onderdeel van de 'Algemene Maatregel van Bestuur reële prijs Wmo 2015' wat behelst dat gemeenten verplicht zijn om reële tarieven (o.b.v. bijvoorbeeld de Cao, inflatie, etc.) te betalen voor de geleverde diensten van zorgaanbieders. Voor 2024 is de

verwachting dat de kosten van het tarief met circa 10% zullen stijgen. Vanwege arbeidsmarktproblematiek wordt er momenteel wel minder zorg geleverd en zijn er wachtlijsten wat een negatief effect heeft op de uitvoering van deze wettelijke taak. Financieel betekent dat we minder uitgeven door het niet kunnen leveren van de zorg. Per saldo betekent dit het verlagen van de begrote lasten met € 75.000.

Inburgering (nadeel € 21.000)

Voor de uitvoering van de wet inburgering is het voor SZMH noodzakelijk 3 full time medewerkers aan te nemen.

De kosten die wij aan SZMH betalen voor het begeleiden van de inburgeringstrajecten en het borgen van het inburgeringsproces, bedragen € 69.000. Ten opzichte van 2024 betekent dat een verhoging van het budget met € 21.000. Hierin is naast de uitbreiding van de formatie ook de loonstijging opgenomen.

Tijdelijke opvang ontheemden Oekraïne

De gemeente vangt ontheemden uit de Oekraïne op, op basis van de Regeling Tijdelijke Bescherming (RTB). Deze tijdelijke regeling loopt op 4 maart 2025 af en zal hoogstwaarschijnlijk vervangen worden door een nieuwe, Europese, regeling.

Aangezien de opvang als noodopvang gezien moet worden, met alle beperkingen van dien, en de situatie in de Oekraïne (nog) geen zicht biedt op een wijziging van de huidige situatie, werken we aan een afbouw van de noodopvang door uitstroom naar reguliere woningen binnen en buiten Vaals.

Vanwege deze aanpak passen we de raming van de begroting aan.

In de begroting 2024 is de opvang van ontheemden Oekraïne opgenomen met een negatief saldo van baten en lasten voor een bedrag van € 508.000 dat wordt gedekt middels een bijdrage uit de algemene reserve.

Dit nadeel wordt € 258.000 lager door de volgende twee voordelen:

- Door de geschetste aanpak van een afbouw van de noodopvang door uitstroom naar reguliere woningen dalen de verblijfskosten per saldo met € 149.000 (voordeel). De kosten in verband met afbouw van de plekken zijn eveneens in dat bedrag meegenomen.
- Naast deze aanpak ontstaat nog een voordeel doordat we een gunstigere dagvergoeding per opvangplek ontvangen waardoor de baten toenemen met € 109.000 (voordeel).

Dekking tijdelijke opvang ontheemden Oekraïne

Door bovengenoemde voordelen van in totaal € 258.000 wordt het beroep op de algemene reserve geringer en in de begroting naar beneden bijgesteld met hetzelfde bedrag. Daardoor daalt de bijdrage uit de algemene reserve met hetzelfde bedrag waarna de baten en lasten weer in evenwicht zijn.

** De bijstelling van de bijdrage uit de algemene reserve is vanwege de samenhang in dit programma vermeld, maar begroten we conform regelgeving Besluit Begroting en Verantwoording in het Programma Bestuur en dienstverlening. Het bedrag dat uit de algemene reserve voor de opvang wordt onttrokken bedraagt na deze bijstelling nog € 250.000 (= € 508.000 - € 258.000).*

Bibliotheek (nadeel € 20.000)

Zoals met de gemeenteraad op 23 april gecommuniceerd heeft Stichting Heuvelland Bibliotheken (SHB) voor 2024 een exploitatierisico geconstateerd. Hiervoor zijn we in gesprek gegaan met het bestuur van SHB.

Er resteert een exploitatietekort van ruim € 20.000 dat SHB niet uit reserves dekt, waardoor we dit bedrag in de voorjaarsnota bij-ramen.

Gemeentelijke gebouwen (nadeel € 111.000)

- Café-zaal Oud-Lemiers (nadeel € 78.000)
Voor het beheer en de exploitatie van de gemeenschapszaal Oud-Lemiers is een overeenkomst gesloten met een externe partij. De kosten hiervoor bedragen € 65.500 in 2024. Deze worden in de voorjaarsnota bij-geraamd. Daarnaast wordt gewerkt aan het komen tot een Programma van Eisen voor een toekomstige gemeenschapsvoorziening in Lemiers. Voor dit traject wordt externe deskundigheid ingezet waarvoor de kosten € 12.500 bedragen.
- Huuropbrengst Brede school (voordeel € 13.000)
Vanwege enkele nieuwe huurders op deze locatie wordt een hogere opbrengst gerealiseerd van € 13.000.
- Jeugdgebouw Vijlen (nadeel € 46.000)
Op 1 april 2023 is een beheer- en exploitatieovereenkomst getekend tussen de gemeente Vaals en de Stichting Evenementen Commissie Vijlen over de BMA Vijlen (voorheen Stichting Jeugdgebouw Vijlen). Door het college is het noodzakelijke onderhoud vastgesteld op € 78.000. Een deel van het onderhoud – een reparatie van het dak / dakgoot – is uitgevoerd en verantwoord in de jaarrekening 2023. Om in 2024 het resterende deel te kunnen uitvoeren is een bedrag nodig van in totaal € 46.000.

Programma Wonen & Verkeer

Bedragen * € 1.000		2024	2025	2026	2027
Omgevingswet uitvoeringskosten (gemeentefonds)	Incidenteel	-69			
Beheersovereenkomst Parkeergarage	Incidenteel	-50			
Project Energiek Vaals lasten	Incidenteel	-18	-18		
Project Energiek Vaals baten	Incidenteel	+18	+18		
Totaal		-119	-	-	-

Toelichting:

Omgevingswet uitvoeringskosten (gemeentefonds) nadeel € 69.000

Voor de omgevingswet wordt in deze voorjaarsnota een uitvoeringsbudget van € 69.000 in de lasten begroot. Deze lasten worden gedekt door een bijdrage in het gemeentefonds zoals vermeld in de meicirculaire. De middelen worden beschikbaar gesteld zodat de ontvangende partijen in hun transitie ervoor kunnen zorgdragen dat ze aangesloten en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen.

De baten die we hiervoor via het gemeentefonds ontvangen worden volgens de verslagleggingsregels verantwoord in het Programma Bestuur & Dienstverlening (waardoor deze post budgettair neutraal is begroot).

Beheersovereenkomst Parkeergarage (nadeel € 50.000)

Dit betreft de doorwerking in 2024 van de hogere servicekosten en indexering huurcontract parkeergarage zoals in de jaarrekening 2023 verantwoord.

Voor de toekomstige jaren is een nieuw vijfjarig huurcontract afgesloten. Met dit nieuwe huurcontract is reeds rekening gehouden in de cijfers 2025-2027.

Project Energiek Vaals

Van de provincie is een subsidie ontvangen van € 18.000 voor de oprichting van een energiecoöperatie en het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten, het stimuleren van duurzaamheidsmaatregelen en het opleiden van energiecoaches. Deze activiteiten worden in afstemming c.q. samenwerking met de in 2024 opgerichte coöperatie uitgevoerd. Het project loopt tot 30 september 2025.

Financieel gezien dient het project nog te worden begroot voor een bedrag in de lasten van € 36.000 en voor een bedrag van € 36.000 in de baten. Deze baten bestaan uit genoemde provinciale subsidie van € 18.000 en een voor duurzaamheid en klimaatakkoord gereserveerd bedrag van € 18.000 gemeentefondsmiddelen dat beschikbaar is voor aanwending in 2024.

Programma Werk & Economie

Bedragen * € 1.000		2024	2025	2026	2027
Gebundelde uitkering / Participatiewet (lasten)	Incidenteel	-180			
Gebundelde uitkering / Participatiewet (baten)	Incidenteel	+180			
Schuldhelpverlening	Incidenteel	-60			
Glasvezelproject lasten	Incidenteel	-69			
Glasvezelproject baten	Incidenteel	+69			
Totaal		-60			

Toelichting:

Gebundelde uitkering / Participatiewet

In de meeste recente gegevens van Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland (hierna: SZMH) wordt rekening gehouden met een toename van de lasten van de uitkeringen rondom de Participatiewet met € 180.000 (een nadeel in de lasten). De verhoogde lasten zijn het gevolg van stijgende uitkeringen door het verhogen van het minimumloon in 2023. Deze aanpassing zijn gebaseerd op de realisatie van 2023 (t-2).

Het voorlopige rijksbudget uitkeringen valt in vergelijking met de eerder vastgestelde gemeentelijke begroting € 180.000 hoger uit (een voordeel in de baten). Deze aanpassing baseert het Rijk op de realisatie van 2023 (t-2).

Schuldhelpverlening (nadeel € 60.000)

Doel voor schuldhelpverlening is om mensen te helpen bij het beheren en terugdringen van hun schuldenlast, met als uiteindelijke doel financiële stabiliteit en welzijn te bevorderen. We constateren in de eerste maanden van het jaar een duidelijk hoger beroep op schuldhelpverlening dan verwacht doordat onder andere het schuldsaneringstraject wettelijk is ingekort van 36 maanden naar 18 maanden (Wet schuldsanering natuurlijke personen). Het traject is minder lang waardoor het aantrekkelijk wordt om van die mogelijkheid gebruik te maken. Daarnaast is landelijk meer aandacht voor schuldsituaties waardoor bekend is dat financiële problemen vaker voorkomen.

Dit betekent dat de huidige werkbudgetten niet toereikend zijn en dat een behoorlijke bijstelling nodig is waardoor de lasten voor schuldhelpverlening met € 60.000 moeten worden verhoogd. Vanwege de komende aanbesteding, danwel hernieuwing van het contract met de kredietbank, is de begroting alleen voor 2024 aangepast en zullen de lasten voor de begroting 2025 opnieuw worden gezien.

Glasvezelproject

Deltafiber temporeert het project aangezien andere partijen ook glasvezel wensen aan te leggen. De werkzaamheden worden afgerond waarna oplevering gaat plaatsvinden. Herstelwerkzaamheden worden nog uitgevoerd.

Een bedrag voor de dekking van de kosten van een externe toezichthouder zijn ontvangen door Delta. Zowel de baten als de lasten bedragen daardoor € 69.000. Na oplevering volgt de eindafrekening. Eventuele meerkosten kunnen worden verhaald.

Programma Bestuur & Dienstverlening (inclusief financiering)

Bedragen * € 1.000		2024	2025	2026	2027
Regionale samenwerking	Incidenteel	+15			
Onderhoud computerapparatuur	Structureel	-22	-22	-22	-22
Documentaire informatievoorziening	Structureel	-25	-25	-25	-25
Werkmaterialen	Incidenteel	-12			
Werkplekken	Incidenteel	-10			
Groot onderhoud gebouwen	Zie toelichting	+27	+27	+27	+27
Taxatie voor de opstalpolis gemeentelijke	Incidenteel	-10			
Dotatie voorziening groot onderhoud gebouwen	Structureel	-19	-19	-19	-19
Onderhoud wagenpark buitendienst	Structureel	-25	-25	-25	-25
Gemeentefonds	Zie toelichting	+715	+386	+695	+642
Totaal		+634	+322	+631	+578

Toelichting:

Regionale samenwerking (voordeel 15.000)

De gemeente Vaals werkt op tal van terreinen samen met (eu)regionale partners, zowel bestuurlijk als ambtelijk, zowel geformaliseerd als pragmatisch. De daarmee gemoeide budgetten worden verantwoord op de specifieke producten waar die samenwerking op toeziet. Het algemene budget is bedoeld om ontwikkelingen en samenwerkingen die nu nog niet voorzien zijn, een eerste impuls te geven. Die eerste impuls moet ervoor zorgen dat voorbereidingen getroffen kunnen worden om een voorstel te ontwikkelen op basis waarvan de gemeenteraad vervolgens kan beslissen of een structurele inbedding waardevol is. Op het budget kan in 2024 incidenteel € 15.000 worden afgeraamd.

Onderhoud computerapparatuur (nadeel € 22.000)

De prijzen en de aantallen voor softwarelicenties zijn ook voor 2024 weer gestegen. Het grootste deel van de uitgaves gaat naar: Microsoft Windows en Microsoft Office licenties voor alle medewerkers, extra server en licenties voor de desktop image (werkomgeving), extra opslag voor de lokale werkruimte en daarmee gepaard extra opslag voor back-ups van die werkruimte.

Documentaire informatievoorziening (nadeel € 25.000)

Een tweetal implementaties van softwarelicenties zorgen voor € 8.000 hogere lasten ten opzichte van de begroting. Daarbovenop komt een onvoorziene doch noodzakelijke aanpassing aan onze sjablonen voor officiële brieven, memo's, raadsstukken etc., omdat deze momenteel niet voldoen aan de wettelijke toegankelijkheidseisen. De offerte voor het herstel hiervan is €17.000. In totaliteit wordt het budget met € 25.000 opgehoogd.

Aanschaf (werk)materialen (nadeel € 12.000)

Het vervangen van (verouderde) werkmaterialen en mobiele apparatuur en nieuwe materialen voor nieuwe medewerkers zorgt voor krapte in dit budget. In 2024 zijn voor enkele medewerkers noodzakelijk nieuwe iPads aangeschaft en daarnaast zijn er oude telefoons en laptops vervangen. Om alle noodzakelijk aankopen toch te kunnen doen wordt dit budget met € 12.000 verhoogd.

Werkplekken (nadeel € 10.000)

Vanwege het inrichten en vernieuwen van enkele werkplekken binnen de gemeente wordt het budget voor met €10.000 verhoogd naar €33.000.

Groot onderhoud gebouwen (voordeel € 27.000)

Voor de periode 2024 – 2029 is een jaarlijkse subsidie van het Rijk voor monumentenzorg toegekend. Dat betekent dat een deel van het budget groot onderhoud gebouwen voor de monumentale panden gedekt wordt door deze subsidie. In deze periode wordt jaarlijks € 27.000 ontvangen, waardoor de dotatie aan de voorziening groot onderhoud gebouwen voor een deel uit dit bedrag kan worden gedekt.

Taxatie gemeentelijke gebouwen (nadeel € 10.000)

Voor de opstalpolis is als gevolg van de voorwaarden van de opstalpolis dit jaar een actuele taxatie nodig. Het hiervoor benodigde budget bedraagt € 10.000.

Additionele dotatie aan voorziening onderhoud gebouwen per jaar (nadeel € 19.000)

De voorziening groot onderhoud gebouwen dient op basis van de verslagleggingsregels van het Besluit Begroting en verantwoording voldoende hoog te zijn om alle uitgaven te kunnen dekken. Gebleken is dat de onderhoudsprijzen zijn gestegen waardoor de jaarlijkse toevoeging aan de voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen moet worden verhoogd en naar rato verdeeld over de verschillende gebouwen. Deze verhoging bedraagt 3,8% en is gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI).

De daaraan verbonden verhoging van de lasten bedraagt jaarlijks € 19.000.

Onderhoud wagenpark buitendienst (nadeel € 25.000)

Het onderhoud van het wagenpark buitendienst wordt al enkele jaren kostbaarder. Door het intensieve gebruik en de gestegen kosten van onderhoud is aanvullend een bedrag van € 25.000 nodig.

Gemeentefonds

In het volgende schema het effect van de circulaire op de begroting 2024 van het gemeentefonds verwerkt:

Bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027
Totaal Gemeentefonds Begroting 2024	24.388	25.434	23.977	24.667
Verwerking decembercirculaire 2023	+403			
Verwerking Meicirculaire 2024	+312	+386	+695	+642
Totale verhoging baten na circulaire	* +715	**+386	+695	+642
Totaal Gemeentefonds na Meicirculaire	25.103	25.820	24.672	25.309
Uitkeringsfactor meicirculaire 2024 (over de uitkeringsbasis)	1,414	1,457	1,459	1,504

In de meicirculaire 2024 is opgenomen dat de geraamde extra besparing van het Rijk van landelijk € 500 miljoen in de Hervormingsagenda Jeugd voor 2025 komt te vervallen, omdat de maatregelen die tot besparing moeten leiden nog niet zijn gerealiseerd. Uitgangspunt hiervoor is dat het vervallen van de extra korting geen budgettair effect heeft aangezien gemeenten in de begroting 2024 voor Jeugdzorg rekening mochten houden met de voorgenomen besparing en een lagere raming van de uitgaven (taakstelling op programma 1). Middels de meicirculaire wordt dit voor 2025 teruggedraaid. Voor Vaals betekent dit € 355.000 extra inkomsten gemeentefonds in 2025 (van het totaal van € 386.000).

De meicirculaire laat drie nieuwe Decentralisatie-uitkeringen zien voor 2024:

- Uitvoeringskosten Omgevingswet ad € 68.637
- Gemeentelijke antidiscriminatie voorzieningen ad € 1.430
- Einde lening inburgeringsplicht ad € 1.014

* De begroting van de extra baat in 2024 bedraagt bruto € 715.000. Echter staan hier tegenover de extra lasten van de Omgevingswet van € 68.637 bij programma Wonen & Verkeer. Per saldo blijft nog een voordeel van € 646.000 in 2024.

** De begroting van de extra baten in 2025 bedraagt bruto € 386.000. Echter staan hier tegenover een last die toeneemt van € 302.000 als gevolg van het vervallen van de taakstelling op Jeugd bij programma Mens & Voorziening. Per saldo blijft nog een voordeel van € 84.000 in 2025.

Recapitulatie Financiële bijstellingen Voorjaarsnota 2024

Bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027
Primaire begrotingssaldi incl. amendementen	+203	+1.627	+113	+512
<u>Reeds genomen raadsbesluiten:</u>				
Revolverend fonds SVN startersleningen	-100			
Opstellen landschaps- ontwerpprincipe paardenbakken	-40			
Analyse naar in verval geraakte elementen	-10			
Verkeersveiligheid personele begroting	-85	-85		
Herstelwerkzaamheden Valiverte	-20			
Bijdrage door derden	+20			
Vergunningen personele begroting	-85	-85		
Subtotaal	-117	+1.457	+113	+512
<u>Bijstellingen voorjaarsnota 2024:</u>				
Bijstellingen Programma Mens en Voorzieningen	-377	-323	-21	-21
Bijstellingen Programma Wonen en Verkeer	-119			
Bijstellingen Programma Werk en Economie	-60			
Bijstellingen Programma Bestuur en Dienstverlening	+634	+322	+631	+578
Totaal bijstellingen voorjaarsnota	+78	-1	+610	+557
Totaal begrotingssaldo na alle bijstellingen	-39	+1.456	+723	+1.069

Mutatie Reserves Voorjaarsnota 2024

Bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027
Bijstellingen voorjaarsnota 2023:				
Reserves - Onttrekkingen				
Algemene reserve (Opvang Oekraïners)	-258			
Energiek Vaals t.l.v. de reserve overloop (jaarrekening 2022)	- 18			
Totaal Onttrekkingen	-276			
Totaal Mutatie Reserves	-276			

Investeringskredieten Voorjaarsnota 2024

x € 1.000	2024
<u>Nieuw investeringskrediet:</u>	
n.v.t.	